

Projekt

z dnia 9 sierpnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR VI/28/2024
RADY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA**

z dnia 20 sierpnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej w Gminie Łęka Opatowska na lata 2024 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.) Rada Gminy Łęka Opatowska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji "Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Łęka Opatowska na lata 2024 – 2030", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łęka Opatowska.

§ 3. Traci moc Uchwała nr XXX/185/2020 Rady Gminy Łęka Opatowska z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia "Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Łęka opatowska na lata 2021-2025".

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Szczepańska

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE ŁĘKA OPATOWSKA
NA LATA 2024- 2030**

Łęka Opatowska, 2024

”Przeciwdziałanie przemocy domowej na wszystkich jej płaszczyznach i w różnym zakresie jest powinnością wielu podmiotów, począwszy od organów władzy publicznej, przez wyspecjalizowane instytucje i organizacje utworzone w celu jej zwalczania, na indywidualnych obywatelach kończąc.

Niezależnie od woli współpracy między instytucjami czy osobami prywatnymi, warunkiem koniecznym skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej jest przyjęcie odpowiednich regulacji prawnych, a także efektywna polityka karna i społeczna, które będą stanowić podstawę działania zarówno tych, na których ciąży prawny obowiązek, jak i tych, który realizując społeczny obowiązek, pragną nieść pomoc i wsparcie osobom krzywdzonym.”

Z uzasadnienia projektu zmian ustawy o przeciwdziałaniu
przemocy domowej ; 2024r.

Spis treści

ROZDZIAŁ I.

1. Wprowadzenie
2. Założenia ramowe
3. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
4. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej
5. Adresaci Programu.
6. Miejsce realizacji Programu.
7. Realizatorzy Programu i czas realizacji.

ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna

1. Opis problemu przemocy domowej.
2. Zasoby instytucjonalne.
2. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.

ROZDZIAŁ III. Część programowa

1. Założenia Programowe.
2. Cele, kierunki i wskaźniki Programu.
3. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację Programu.

ROZDZIAŁ I.

1. WPROWADZENIE

Zapobieganie przemocy wymaga opracowania i realizowania szerokiego programu, który przyczyni się do poprawy poczucia bezpieczeństwa osób doznających lub zagrożonych przemocą domową. Zadaniem programu jest zmiana postaw prezentowanych wobec kwestii przemocy, zarówno w świadomości osób doznających przemocy, stosujących przemoc, będących świadkami przemocy, jak również przedstawicieli służb powołanych do niesienia pomocy w tym obszarze.

Niniejszy program ma stanowić strategiczny plan działań przeciwdziałających zjawisku przemocy i ma być realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do udzielania pomocy i wsparcia na rzecz zapobiegania zjawisku i zwalczania przemocy domowej. Zakłada się, że jego realizacja usprawni lokalny system przeciwdziałania przemocy i ograniczy zjawisko jej występowania.

2. ZAŁOŻENIA RAMOWE

W 2023r. uchwalono zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 lipca 2005 r. nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie lokalnym.

W programie przedstawiono charakterystykę przemocy domowej. Omówiona została diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Łęka Opatowska. W dalszej

kolejności przedstawione zostały cele programu i obszary działania. Wskazanie zostały źródła finansowania działań oraz warunki monitoringu i ewaluacji programu.

3. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm.), dalej także "ustawa". Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łęka Opatowska na lata 2024 -2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ,
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ,
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii ,
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ,
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny ,
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego ,
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym ,
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

4. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej".

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.

2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;

2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobny wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doświadczające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doświadczająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

5. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łęka Opatowska na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

6. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Gminy Łęka Opatowska

7. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łęka Opatowska na lata 2024 – 2030 będzie realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny w Łęce Opatowskiej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej, Komendę Powiatową Policji w Kępnie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Łęce Opatowskiej, placówki oświatowe z terenu Gminy Łęka Opatowska, ośrodki zdrowia z terenu Gminy Łęka Opatowska, Sąd Rejonowy w Kępnie, Prokuraturę Rejonową w Kępnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie oraz organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. OPIS PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem przemocy domowej.

Na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Łęka opatowska wynika, że na dzień 31 grudnia 2023r. struktura mieszkańców Gminy Łęka Opatowska przedstawiała się następująco:

1. liczba mieszkańców wynosiła 5191 (zameldowanie stałe) + 246 (zameldowanie czasowe)
2. liczba kobiet wynosiła 2588 kobiet (zameldowanie stałe) + 94 kobiety (zameldowanie czasowe)
3. liczba mężczyzn wyniosła 2603 mężczyzn (zameldowanie stałe) + 152 mężczyzn (zameldowanie czasowe)
4. liczba osób do 18 roku życia 1074 (zameldowanie stałe) + 41 (zameldowanie czasowe)
5. liczba osób powyżej 18 roku życia 4117 (zameldowanie stałe) + 205 (zameldowanie czasowe)

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie na koniec grudnia 2023r. wynosiła 41 osoby, w tym 4 osoby niepełnosprawne. Do 25 roku życia zarejestrowanych było 11 osób, powyżej 50 roku życia wynosiła 12 osób, długotrwale bezrobotnych było 16 osób, bez prawa do zasiłku 32 osoby.

Z danych Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Łęce Opatowskiej wynika, iż w okresie od stycznia 2023r. do grudnia 2023r. zgłoszone zostały 2 osoby na posiedzenie Komisji celem zdiagnozowania problemu alkoholowego oraz podjęcia próby wyjścia z nałogu.

Tabela 1. Ilość Niebieskich Kart w Powiecie Kępińskim

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY "NIEBIESKA KARTA"	
Na terenie Powiatu Kępińskiego	
ROK 2023	105

Tabela 2. Ilość Niebieskich Kart w Gminie Łęka Opatowska na przestrzeni lat

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY "NIEBIESKA KARTA"				
Na terenie Gminy Łęka Opatowska				
ROK	2021	2022	2023	
Oświata	0	1	0	
Ośrodek Pomocy Społecznej	1	0	0	
Policja	11	10	8	
Ochrona zdrowia	0	0	0	
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	
Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Liczba NK A, z tego		12	10	8
Liczba NK A założonych dla dzieci		0	0	0
Liczba NK C		10	14	9
Liczba NK D		9	9	5
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie		9	9	6
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny		1	2	1
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa		1	2	1
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy		0	0	0
Zakończenie procedury NK A- Razem		8	7	7
w tym na skutek	ustanie przemocy	8	7	7
	Zrealizowanie indywidualnego planu	8	7	7
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	0	1	2
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie		0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		10	10	7
Liczba spotkań grup roboczych		20	31	21
Liczba grup roboczych		14	8	5

OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE NK JAKO DOZNAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE			
DANE GMINY ŁĘKA OPATOWSKA			
PLEĆ	2021	2022	2023
KOBIETY	11	11	7
MĘŻCZYŻNI	3	4	2

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Łęka Opatowska konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy Łęka Opatowska powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Łęka Opatowska, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej.
7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
9. Rekomenduje się warsztaty i pogadanki dla osób starszych w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywania konfliktów w tym dotyczących rozwiązywania konfliktów międzypokoleniowych.

10. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

Skala problemu przemocy domowej.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej oraz funkcjonujący w jego ramach Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m.in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

Z powodu występowania przemocy domowej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej w 2023 roku nie udzielał pomocy finansowej rodzinom, a powodem takiej sytuacji była dobra sytuacja finansowa rodzin dotkniętych przemocą. Rodziny te objęte były niefinansowymi formami pomocy- jedną z nich jest praca socjalna.

Jak wynika z danych liczbowych - do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 wpłynęło 8 Niebieskich Karta, w 2022 roku 11 Niebieskich Kart.

Rodziny borykające się z problemem przemocy domowej, której źródłem przeważnie jest nadużywanie alkoholu, mogą otrzymać również wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym ds. uzależnień w Łęce Opatowskiej. W 2022 roku przeprowadzono 128 konsultacji, a w roku 2023 – 94 konsultacje.

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminie Łęka Opatowska bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Kępnie
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie
- 4) Prokuratura Rejonowa w Kępnie
- 5) Placówki oświatowe z terenu Gminy Łęka Opatowska
- 6) Ośrodek zdrowia
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie
- 8) Sąd Rejonowy w Kępnie - kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) inne zainteresowane instytucje.

3. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.

- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

ROZDZIAŁ III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łęka Opatowska na lata 2024 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

2. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:

I CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- 1) Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) Realizowanie procedury "Niebieskie Karty",
- 4) Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- 5) Organizowanie możliwości realizowania programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- 7) Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- 8) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,

- 9) Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 10) Publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- 7) liczba osób korzystających z poradnictwa,
- 8) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 9) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- 11) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 12) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 14) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- 1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- 1) liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób uczestniczących w wyżej wymienionych programach,

- 3) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutyczny,
- 4) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury "Niebieskie Karty",
- 5) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty",
- 6) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 7) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Łęka Opatowska (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- 2) Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- 4) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- 5) Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- 6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- 9) Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Łęka Opatowska,
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,

- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Łęka Opatowska uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- 1) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- 3) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- 4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,
- 3) liczba superwizji i innych form wsparcia,
- 4) liczba osób korzystających z wyżej wymienionych form wsparcia zawodowego,
- 5) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ I WYMIANA INFORMACJI

Wypełniając powinność wymiany informacji, mającej zapewnić sprawne i skoordynowane działania gminnych instytucji oraz podmiotów działających na rzecz

przeciwdziałania przemocy domowej, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Łęce Opatowskiej do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Radzie Gminy Łęka Opatowska zbiorcze informacje z realizacji Programu, pozwalające ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu.

Jednocześnie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Łęce Opatowskiej do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Wójtowi Gminy Łęka Opatowska pisemne sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy oraz ze środków umieszczonych w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie do uchwały Nr VI/28/2024

Rady Gminy Łęka Opatowska

z dnia 20 sierpnia 2024 r.

Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Tytuł ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” został zmieniony na ustawę o „przeciwdziałaniu przemocy domowej”.

Zastąpiono definicje przemocy w rodzinie na definicje przemocy domowej.

Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały jest efektem prac przedstawicieli gminnych jednostek i instytucji zajmujących się pracą na rzecz rodziny i dziecka, jednocześnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszania jej negatywnych następstw. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Łęka opatowska oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwięzionych w zjawisko przemocy domowej.

Wobec przedstawionych wyżej argumentów przyjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Szczepańska